

<http://www.thaigov.go.th>

(โปรดตรวจสอบมติคณะรัฐมนตรีที่เป็นทางการจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีอีกครั้ง)

วันนี้ 18 กรกฎาคม 2566 เวลา 09.00 น. พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี เป็นประธานการประชุมคณะรัฐมนตรี ณ ห้องประชุม 501 ตึกบัญชาการ 1 ทำเนียบรัฐบาล ซึ่งสรุปสาระสำคัญดังนี้

กฎหมาย		
1.	เรื่อง	ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการสมทบเงินรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาลตัวเลขสามหลัก (Numbers 3 : N3) พ.ศ. ร่างประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง กำหนดประเภทและรูปแบบสลากกินแบ่งรัฐบาลหกหลัก (Lottery 6 : L6) และร่างประกาศสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เรื่อง กำหนดประเภทและรูปแบบสลากกินแบ่งรัฐบาลตัวเลขสามหลัก (Numbers 3 : N3) รวม 3 ฉบับ
2.	เรื่อง	ร่างกฎกระทรวง ภายใต้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ รวม 2 ฉบับ
3.	เรื่อง	ร่างกฎกระทรวงการขออนุญาตนำเข้าซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ทุกประเภท พ.ศ.
4.	เรื่อง	ร่างประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้อาวุธและยุทธโธปกรณ์เป็นสินค้าที่ต้องห้ามส่งออกและห้ามนำผ่านราชอาณาจักรไปยังบุคคลหรือองค์กร กรณีสถาณรัฐเฮติ พ.ศ.
5.	เรื่อง	ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีและกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดจำนวนคนต่างด้าวซึ่งจะมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ประจำปี พ.ศ.
6.	เรื่อง	ร่างกฎกระทรวงกำหนดวันเวลาเปิดปิดของสถานบริการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
7.	เรื่อง	ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดปัตตานี พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดปัตตานี พ.ศ. 2560)
8.	เรื่อง	การแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 (ร่างพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. และร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการหรือหน่วยงานอย่างอื่นหรือในระดับต่ำลงไป ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.)
9.	เรื่อง	ร่างกฎกระทรวงยกเลิกกฎกระทรวง ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 พ.ศ.
10.	เรื่อง	ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ พ.ศ.
11.	เรื่อง	ร่างกฎ ก.พ. ว่าด้วยโรค พ.ศ.
12.	เรื่อง	การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษ ตามประมวลกฎหมายที่ดินและร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับบริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด (PTTLNG) โอนทรัพย์สินของโครงการ LNG Receiving Terminal (แห่งที่ 2) (LMPT2) บ้านหนองแพบ ตำบลมาตาพุด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ให้แก่บริษัทร่วมทุนใหม่ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
13.	เรื่อง	ร่างกฎกระทรวงกำหนดเด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด (ฉบับที่..) พ.ศ. ...
14.	เรื่อง	ร่างพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนอุทยานแห่งชาติป่าแม่ยม ป่าแม่ต้า และป่าแม่ร่องชุยบางส่วน ในท้องที่ตำบลเชียงม่วน อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา พ.ศ.

15. เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก 100 ปี วันประสูติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พ.ศ.
16. เรื่อง ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การใช้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชนไร่ใหม่ – ไร่เก่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. (แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชนไร่ใหม่ – ไร่เก่า จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พ.ศ. 2555)
17. เรื่อง ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การใช้ใช้บังคับผังเมืองรวมชุมชนกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พ.ศ.

เศรษฐกิจ - สังคม

18. เรื่อง รายงานการสร้างระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2565 และรายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564 ของกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
19. เรื่อง ผลการดำเนินงานตามมาตรการลดการใช้พลังงานในหน่วยงานภาครัฐ
20. เรื่อง รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2565 สรุป ณ สิ้นสุดไตรมาส 4
21. เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย
22. เรื่อง ความก้าวหน้าของยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีเดือนพฤษภาคม 2566
23. เรื่อง รายงานสถานการณ์การส่งออกของไทย ประจำปีเดือนพฤษภาคม และ 5 เดือนแรกของปี 2566
24. เรื่อง การพิจารณาบำเหน็จความชอบกรณีพิเศษให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
25. เรื่อง ผลการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ ภายใต้พระราชกำหนดฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 ในคราวประชุมครั้งที่ 9/2566 และครั้งที่ 10/2566
26. เรื่อง กำหนดวันและเวลาประชุม และวันเริ่มสมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

ต่างประเทศ

27. เรื่อง อุทยานธรณีโคราชได้รับการรับรองเป็นอุทยานธรณีโลกของยูเนสโก (UNESCO Global Geoparks)
28. เรื่อง ร่างความตกลงระหว่างองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อกำหนดแบบแนวทางการจัดลำดับความสำคัญการวิเคราะห์ผลกระทบของร่างกฎหมาย (RIA) และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย (ex post review)
29. เรื่อง การขออนุมัติให้ประเทศไทยยื่นประมูลสิทธิเสนอตัวเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมประจำปีของเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก ครั้งที่ 17 ในปี พ.ศ. 2568 (UCCN Annual Conference 2025) ณ จังหวัดเชียงใหม่

แต่งตั้ง

30. เรื่อง การแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการระดับทรงคุณวุฒิ (สำนักนายกรัฐมนตรี)

31. เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหาร ระดับสูง (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)

เศรษฐกิจ - สังคม

19. เรื่อง ผลการดำเนินงานตามมาตรการลดการใช้พลังงานในหน่วยงานภาครัฐ

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบและเห็นชอบทั้ง 2 ข้อตามที่กระทรวงพลังงาน (พน.) เสนอ ดังนี้

1. รับทราบผลการดำเนินการตามมาตรการลดการใช้พลังงานในหน่วยงานภาครัฐ (ผลการดำเนินการ) รอบ 3 เดือน ตั้งแต่เดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2565 และเดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2565
2. เห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการตามมาตรการลดการใช้พลังงานอย่างต่อเนื่อง ตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีมีมติ (22 มีนาคม 2565) เห็นชอบ โดยกำหนดเป้าหมายให้หน่วยงานภาครัฐลดการใช้พลังงานลงร้อยละ 20 พร้อมทั้งให้รายงานผลการดำเนินการฯ ในเว็บไซต์ www.e-report.energy.go.th เป็นประจำทุกเดือน แล้วให้ พน. โดยสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) ทำหน้าที่กำกับดูแลและรวบรวมข้อมูลการใช้พลังงานของหน่วยงานภาครัฐในภาพรวมเสนอนายกรัฐมนตรี โดยปรับรอบการรายงานผลการดำเนินการฯ จากเดิม รายงานเสนอนายกรัฐมนตรีเป็นรายไตรมาส เป็น รายงานเสนอนายกรัฐมนตรีเป็นประจำทุก 6 เดือน (เดือนตุลาคม-มีนาคมและเดือนเมษายน-กันยายนของทุกปี)

ทั้งนี้ ให้กระทรวงพลังงานรับความเห็นของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงาน ก.พ.ร. ไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย

สาระสำคัญของเรื่อง

พน. รายงานว่า

1. ผลการดำเนินงานตามมาตรการลดใช้พลังงานในหน่วยงานภาครัฐ สนพ. ได้กำหนดเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ของการประเมินผลการประหยัดพลังงาน โดยอ้างอิงแนวทางการประเมินตัวชี้วัดการลดใช้พลังงานของหน่วยงานราชการที่สำนักงาน ก.พ.ร. และ สนพ. ได้ดำเนินการร่วมกันมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561-2563 มีหน่วยงาน รวมทั้งสิ้น 9,104 หน่วยงาน แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ (1) ส่วนราชการ (2) จังหวัด (3) ที่ทำการปกครองอำเภอ (4) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) (5) สถาบันอุดมศึกษา และ (6) รัฐวิสาหกิจ และแบ่งการประเมินออกเป็น 2 ด้าน คือ การลดใช้ไฟฟ้าและการลดใช้น้ำมันเชื้อเพลิง โดยมีเป้าหมายการลดใช้พลังงานไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 เทียบกับมาตรฐานการใช้ไฟฟ้าและการใช้น้ำมันของแต่ละหน่วยงาน ซึ่ง สนพ. ได้กำหนดแนวทางการคำนวณมาตรฐานการใช้ไฟฟ้าและการใช้น้ำมันของแต่ละหน่วยงานจากปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการใช้พลังงานของหน่วยงาน เช่น จำนวนบุคลากร พื้นที่ใช้สอยของอาคาร ชั่วโมงการทำงานในแต่ละเดือน และพื้นที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน โดยมีผลการดำเนินงานรอบ 3 เดือน จำนวน 2 รอบ สรุปได้ ดังนี้

1.1 รอบที่ 1 ตั้งแต่เดือนมีนาคม-พฤษภาคม 2565**(1) ด้านไฟฟ้า**

กลุ่ม	หน่วยงานทั้งหมด (หน่วยงาน)	หน่วยงานที่รายงานข้อมูลครบ (หน่วยงาน)	หน่วยงานที่ลดไฟฟ้าได้เกินร้อยละ 20 (หน่วยงาน)	เพิ่ม/(ลด) ไฟฟ้าเทียบกับมาตรฐานการใช้ไฟฟ้า (ร้อยละ)	เพิ่ม/(ลด) ไฟฟ้าเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2564* (ร้อยละ)
1) ส่วนราชการ	167	85	61	(40)	(1.58)
2) จังหวัด	76	55	55	(49)	(8.45)
3) อำเภอ	878	239	140	(34)	(18.52)
4) อปท.	7,851	3,549	2,485	(61)	(6.25)
5) สถาบันอุดมศึกษา	80	5	3	(30)	(0)
6) รัฐวิสาหกิจ	52	1	1	(84)	(0)
รวม	9,104	3,934	2,745	(47)	(4.79)

(2) ด้านน้ำมัน

กลุ่ม		หน่วยงาน ทั้งหมด (หน่วยงาน)	หน่วยงาน ที่รายงาน ข้อมูลครบ (หน่วยงาน)	หน่วยงาน ที่ลดน้ำมัน ได้เกินร้อยละ 20 (หน่วยงาน)	เพิ่ม/(ลด) น้ำมัน เทียบกับ มาตรฐาน การใช้ น้ำมัน (ร้อยละ)	เพิ่ม/(ลด) น้ำมัน เทียบกับ ช่วงเดียวกัน ของปี 2564 (ร้อยละ)
1) ส่วนราชการ		167	88	86	(61)	(8.21)
2) จังหวัด		76	53	52	(65)	(2.83)
3) อำเภอ		878	228	204	(58)	(8.90)
4) อปท.		7,851	3,333	2,557	(47)	3.31
5) สถาบันอุดมศึกษา		80	6	4	(38)	0
6) รัฐวิสาหกิจ		52	1	1	(92)	0
รวม		9,104	3,709	2,904	(56)	(0.76)

เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้พลังงานในหน่วยงานภาครัฐ ในช่วงเวลาเดียวกันของปี 2564

พบว่า ปริมาณการใช้ไฟฟ้าลดลง 16.33 ล้านหน่วย และปริมาณการใช้น้ำมันลดลง 0.16 ล้านลิตร คิดเป็น
จำนวนเงินที่ประหยัดได้ทั้งสิ้น 71.9 ล้านบาท

1.2 รอบที่ 2 ตั้งแต่เดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2565

(1) ด้านไฟฟ้า

กลุ่ม	หน่วยงาน ทั้งหมด (หน่วยงาน)	หน่วยงาน ที่รายงาน ข้อมูลครบ (หน่วยงาน)	หน่วยงาน ที่ลดไฟฟ้า ได้เกินร้อยละ 20 (หน่วยงาน)	เพิ่ม/(ลด) ไฟฟ้า เทียบกับ มาตรฐาน การใช้ไฟฟ้า (ร้อยละ)	เพิ่ม/(ลด) ไฟฟ้า เทียบกับ ช่วงเดียวกัน ของปี 2564 (ร้อยละ)
1) ส่วนราชการ	167	128	92	(33)	0.45
2) จังหวัด	76	76	73	(45)	1.92
3) อำเภอ	878	242	135	(31)	(17.86)
4) อปท.	7,851	4,778	2,899	(55)	(3.04)
5) สถาบันอุดมศึกษา	80	12	5	(27)	0
6) รัฐวิสาหกิจ	52	1	1	(78)	0
รวม	9,104	5,237	3,205	(41)	(0.02)

(2) ด้านน้ำมัน

กลุ่ม	หน่วยงาน ทั้งหมด (หน่วยงาน)	หน่วยงาน ที่รายงาน ข้อมูลครบ (หน่วยงาน)	หน่วยงาน ที่ลดน้ำมัน ได้เกินร้อยละ 20 (หน่วยงาน)	เพิ่ม/(ลด) น้ำมัน เทียบกับ มาตรฐาน การใช้น้ำมัน (ร้อยละ)	เพิ่ม/(ลด) น้ำมัน เทียบกับ ช่วงเดียวกัน ของปี 2564 (ร้อยละ)
1) ส่วนราชการ	167	128	126	(68)	(16.25)
2) จังหวัด	76	76	76	(64)	(1.83)
3) อำเภอ	878	226	208	(68)	(26.19)
4) อปท.	7,851	4,679	3,522	(37)	(15.39)
5) สถาบันอุดมศึกษา	80	11	5	2	0
6) รัฐวิสาหกิจ	52	1	1	(90)	0
รวม	9,104	5,121	3,938	(53)	(12.96)

เมื่อเปรียบเทียบกับการใช้พลังงานในหน่วยงานภาครัฐ ในช่วงเวลาเดียวกันของปี พ.ศ. 2564 พบว่า ปริมาณการใช้ไฟฟ้าลดลง 0.095 ล้านหน่วย และปริมาณการใช้น้ำมันลดลง 4.28 ล้านลิตร คิดเป็นจำนวนเงินที่ประหยัดได้ทั้งสิ้น 171.85 ล้านบาท

2. การดำเนินการตามมาตรการลดการใช้พลังงานในหน่วยงานภาครัฐ

2.1 สำนักงาน ก.พ.ร. แจ้งว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ (22 มีนาคม 2565) เห็นชอบแนวทางประหยัดพลังงานในหน่วยงานภาครัฐตามที่ พน. เสนอ โดยกำหนดเป้าหมายให้หน่วยงานภาครัฐ ลดการใช้พลังงานลงร้อยละ 20 (รวมไฟฟ้าและน้ำมันเชื้อเพลิง) และกำหนดให้เป็นตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการ นั้น สำนักงาน ก.พ.ร. เห็นว่า ไม่ควรกำหนดเป็นตัวชี้วัดของส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ เนื่องจากไม่ต้องการสร้างภาระให้กับส่วนราชการเกินควร ประกอบกับ พน. สามารถใช้กลไกของมติคณะรัฐมนตรี (22 มีนาคม 2565) เรื่อง มาตรการลดการใช้พลังงานในหน่วยงานภาครัฐ โดยให้ส่วนราชการดำเนินการตามมาตรการลดการใช้พลังงานในหน่วยงานภาครัฐ และรายงานผลผ่านระบบการรายงานผลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันเพื่อติดตามการดำเนินงานและรายงานผลให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างต่อเนื่อง

2.2 พน. เห็นว่า เนื่องจากความไม่แน่นอนของสถานการณ์โลก รวมถึงสงคราม สหพันธรัฐรัสเซีย-ยูเครนที่ยังไม่ได้ข้อยุติ ส่งผลให้ราคาพลังงานยังคงมีความผันผวนและทำให้ราคาค่าไฟฟ้าภายในประเทศปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับสภาพอากาศที่ร้อนทั่วประเทศในปี 2566 ทำให้ประเทศไทยมีความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าสูงสุดเป็นประวัติการณ์ จึงเห็นควรให้หน่วยงานราชการดำเนินการตามมาตรการลดการใช้พลังงานในหน่วยงานภาครัฐ ร้อยละ 20 อย่างต่อเนื่อง เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายและให้หน่วยงานราชการเป็นตัวอย่างให้แก่ภาคประชาชนในการลดการใช้พลังงาน ตามนัยมติคณะรัฐมนตรี (22 มีนาคม 2565) เรื่อง มาตรการลดการใช้พลังงานในหน่วยงานภาครัฐ อย่างไรก็ตาม พน. เห็นว่า ควรปรับรอบการรายงานผลการดำเนินการฯ จาก รายงานเสนอ นายกรัฐมนตรีเป็นรายไตรมาส เป็น รายงานเสนอนายกรัฐมนตรีเป็นประจำทุก 6 เดือน (เดือนตุลาคม-มีนาคม และ เดือนเมษายน-กันยายนของทุกปี) เพื่อลดภาระการรายงานผลการดำเนินการฯ และให้สอดคล้องกับรอบการประเมินผลของส่วนราชการ ตามที่เคยดำเนินการในช่วงปี 2561-2564

*เนื่องจากแนวทางการประเมินตัวชี้วัดการลดใช้พลังงานฯ ที่สำนักงาน ก.พ.ร. และ สนพ. กำหนดได้กำหนดให้ส่วนราชการ จังหวัด อำเภอ และ อปท. ดำเนินการเท่านั้น ไม่ได้ครอบคลุมไปถึงสถาบันอุดมศึกษาและรัฐวิสาหกิจ ทำให้สถาบันอุดมศึกษาและรัฐวิสาหกิจไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลการใช้ไฟฟ้าของปี 2564 ไว้ ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติ (22 มีนาคม 2565) เห็นชอบแนวทางประหยัดพลังงานในหน่วยงานภาครัฐฯ ทำให้สถาบันอุดมศึกษาและรัฐวิสาหกิจ ร่วมกันดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวในปี 2565 ดังนั้น จึงไม่มีข้อมูลการใช้ไฟฟ้าและน้ำมันในปี 2564 ของสถาบันอุดมศึกษาและรัฐวิสาหกิจเพื่อใช้เปรียบเทียบกับปี 2565

21. เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบดังนี้

1. รับทราบสรุปผลการดำเนินการคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อยตามที่คณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อยเสนอ

2. ให้คณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย รับความเห็นของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และธนาคารแห่งประเทศไทยไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค และธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อทบทวนแนวทางการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาหนี้สินในระยะต่อไปให้เกิดความเหมาะสม ก่อนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาประกอบการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามหน้าที่และอำนาจของแต่ละหน่วยงานต่อไป

สาระสำคัญ

1. สรุปผลการดำเนินการที่สำคัญ

คณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินฯ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2564 – มีนาคม 2566 ได้มีการประชุมคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินฯ เพื่อขับเคลื่อนประเด็นสำคัญ อันจะเป็นส่วนสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาหนี้สินให้แก่ประชาชนทั้งสิ้น 10 ครั้ง โดยเน้นการดำเนินการใน 2 ลักษณะ ได้แก่ (1) การปรับโครงสร้างหนี้/ไกล่เกลี่ยปัญหาหนี้สิน เพื่อไม่ให้เกิดการฟ้องร้องคดีจำนวนมากและการผิวนัดชำระหนี้ในวงกว้าง และ (2) การกำหนดมาตรการ Quick Win ที่ไม่สร้างภาระด้านงบประมาณแต่ช่วยลดภาระการจ่ายหนี้ของประชาชนได้ โดยมีสรุปความคืบหน้าผลการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้

1.1 การช่วยเหลือลูกหนี้กลุ่มต่าง ๆ ให้สามารถเข้าถึงกลไกการแก้ไขหนี้สินได้ง่ายและเป็นธรรมยิ่งขึ้น ดังนี้

(1) ลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) 4.6 ล้านรายและผู้ค้าประกัน 2.8 ล้านราย ได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(2) ลูกหนี้บุคคลธรรมดาเข้าถึงกลไกการไกล่เกลี่ยหนี้สิน 3.95 ล้านบัญชี คิดเป็นยอดหนี้ 2.98 ล้านล้านบาท โดยแบ่งเป็นจำนวนลูกหนี้ของสถาบันการเงินและผู้ให้บริการที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-bank) ทั้งสิ้น 1.58 ล้านบัญชี และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Special Financial Institutes : SFIs) 2.36 ล้านบัญชี

(3) ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) ได้รับการค้ำประกันสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) ผ่านโครงการช่วยเหลือของรัฐ เช่น โครงการทางด่วนแก้หนี้โดยธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) (279,685) บัญชี และโครงการพักทรัพย์พักหนี้ (466 ราย)

(4) การแก้ไขหนี้สินข้าราชการในกลุ่มข้าราชการครูและตำรวจให้สามารถเข้าถึงกลไกการปรับโครงสร้างหนี้โดยใช้สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นกลไกหลัก

นอกจากนี้ เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาหนี้สินให้แก่ประชาชนในแต่ละภูมิภาค หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการจัดมหกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สิน เพื่อให้ประชาชนทั่วประเทศสามารถเข้าถึงกลไกการไกล่เกลี่ย และการปรับโครงสร้างหนี้ได้อย่างทั่วถึง โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่

ชื่อกิจกรรม	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ผู้ได้รับประโยชน์	มูลค่า
1. มหกรรมไกล่เกลี่ยหนี้สินครัวเรือน - จัด 78 ครั้งทั่วประเทศ - ไกล่เกลี่ยหนี้ กยศ./บัตรเครดิต/สินเชื่อส่วนบุคคล/สินเชื่อรถยนต์ - ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาหนี้สิน	- กระทรวงยุติธรรม (ยธ.) - กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)	94,328 คน	23,529.40 ล้านบาท
2. มหกรรมแก้ไขหนี้สินครู - จัด 6 ครั้ง - ไกล่เกลี่ยหนี้ ปรับโครงสร้างหนี้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ และให้คำปรึกษา	- กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) - ยธ. - ธปท.	2,093 คน	1,614.69 ล้านบาท

เกี่ยวกับปัญหาหนี้สินแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	- ก.ล.ต. - สหกรณ์ออมทรัพย์		
3. มหกรรมรวมใจแก้หนี้ - จัดสัญญา 5 ครั้ง เปิดลงทะเบียนแก้ไขหนี้สินในระบบออนไลน์ - โกล่เกลี่ยหนี้สินบัตรเครดิต/สินเชื่อส่วนบุคคล เข้าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ จักรยานยนต์ ที่อยู่อาศัย	- ธปท. - กระทรวงการคลัง (กค.)	- ออนไลน์ : ลงทะเบียน 188,000 คน - สัญญา : บริการ แก้ไขปัญหา 34,000 รายการ	24,000 ล้านบาท (เฉพาะกิจกรรม สัญญาใน 5 จังหวัด)

1.2 การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่สำคัญ เพื่อสร้างระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่เอื้อให้ลูกหนี้สามารถเข้าถึงกลไกการไกล่เกลี่ยหนี้สิน และกำกับให้ธุรกิจสินเชื่อให้ดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม คณะกรรมการกำกับดูแลหนี้สินฯ ได้ขับเคลื่อนกฎหมาย กฎ และระเบียบที่สำคัญ 13 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) การกำกับธุรกิจดูแลที่เกี่ยวกับสินเชื่อ (5 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 38) (2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาหนี้สินและลดภาระที่จะเกิดขึ้นต่อกระบวนการยุติธรรม (5 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 38) และ (3) การบรรเทาปัญหาสำหรับประชาชนในภาวะวิกฤต (3 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 23)

มีรายชื่อกฎหมายสำคัญที่ขับเคลื่อน ดังนี้

(1) การกำกับดูแลธุรกิจที่เกี่ยวกับสินเชื่อ : เน้นการกำกับดูแลสินเชื่อที่ยังไม่มีการกำกับดูแล โดยให้ความสำคัญกับสินเชื่อเข้าซื้อรถยนต์ การให้สินเชื่อของสหกรณ์ออมทรัพย์ และการทวงถามหนี้ ให้เป็นธรรมยิ่งขึ้น ได้แก่

(1.1) ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจทางการเงินบางประเภทอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2566

(1.2) ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจเข้าซื้อรถยนต์ และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2565 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2565

(1.3) ร่างกฎกระทรวงการบริหารจัดการและกำกับดูแลทางการเงิน สหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์เครดิตยูเนียน พ.ศ.

(1.4) ประกาศคณะกรรมการกำกับดูแลการทวงถามหนี้ เรื่อง การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการทวงถามหนี้ ลงวันที่ 9 สิงหาคม 2564 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2564

(1.5) หนังสือธนาคารแห่งประเทศไทยที่ ธปท.ผคง.ว. 951/2564 เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการด้านการให้สินเชื่ออย่างเป็นธรรม ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2564

(2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาหนี้สินและลดภาระที่จะเกิดขึ้นต่อกระบวนการยุติธรรม : เน้นการปรับปรุงกติกา เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกลไกการไกล่เกลี่ยและการปรับโครงสร้างหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งลดภาระที่จะเกิดขึ้นต่อ/จากการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ได้แก่

(2.1) พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2566

(2.2) ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการร่างกฎหมายดังกล่าว เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2564

(2.3) ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2534 พ.ศ. โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างกฎหมายดังกล่าวเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2565

(2.4) ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมเจ้าพนักงานบังคับคดี

(2.5) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สกส2. 14/2564 เรื่อง แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างยั่งยืน ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2564

(3) การบรรเทาปัญหาสำหรับประชาชนในภาวะวิกฤต : เน้นการบรรเทาปัญหาของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แก่

(3.1) ร่างพระราชกำหนดการบรรเทาผลกระทบของประชาชนจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ.

(3.2) ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การลดหย่อนค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเป็นพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด สำหรับกรณีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ลงวันที่ 11 มกราคม 2565 จะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 18 มกราคม 2565 – 31 ธันวาคม 2569

(3.3) ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 (เรื่อง สิ้นเชื่อรายย่อยระดับจังหวัดภายใต้กำกับ) (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 9 กันยายน 2564 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2564

1.3 การเพิ่มเติมแหล่งสินเชื่อที่เป็นธรรมให้กับประชาชน คณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินฯ ได้เร่งจัดหาแหล่งสินเชื่อดอกเบี้ยที่เหมาะสม เพื่อเสริมสภาพคล่องและลดการพึ่งพาหนี้นอกระบบ โดยมีผลการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่

(1) เพิ่มเติมช่องทางการเข้าถึงสินเชื่อผ่าน บริษัท มีที่ มีเงิน จำกัด โดยธนาคารออมสิน ร่วมกับบริษัท ทิพย เอกซ์โพเนนเชียล จำกัด และบริษัทมหาชน บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เพื่อบรรเทาปัญหาหนี้สิน ลดความเหลื่อมล้ำทางการเงิน รวมทั้งเป็นช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนดอกเบี้ยที่ถูกกลง โดยให้สามารถนำที่ดินที่เป็นหลักประกันการกู้เงินในแบบจำนองหรือขายฝากเพื่อช่วยเหลือประชาชนและผู้ประกอบการรายย่อย

(2) คำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับสินเชื่อและครบกำหนดเวลาการชำระคืนเพื่อให้ได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินอย่างต่อเนื่อง โดยบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมรายย่อย (บสย.) จะดำเนินการคำประกันสินเชื่อให้ผู้ประกอบการในวงเงิน 90,000 ล้านบาท ระยะเวลาคำประกันสูงสุดไม่เกิน 8 ปี

(3) ลดดอกเบี้ยของสินเชื่อรายย่อยระดับจังหวัดภายใต้การกำกับ (PICO Finance) โดยกระทรวงการคลังได้ลดอัตราดอกเบี้ยสำหรับหนี้สินที่มีหลักประกัน ซึ่งคิดอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 33

2. แนวทางการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหานี้สินในระยะต่อไป

การแก้ไขปัญหานี้สินเป็นประเด็นสำคัญที่จำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากปัญหานี้สินของประชาชนเป็นปัญหาที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและกำลังซื้อ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวในระยะยาวมีความยั่งยืน จำเป็นต้องมีการกำหนดหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญรับผิดชอบอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน ดังนั้น คณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินฯ เห็นควรว่าการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหานี้สินในระยะต่อไปควรดำเนินการ ดังนี้

ประเด็น	มอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบ
1. การช่วยเหลือลูกหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เน้นการเปลี่ยนผ่านภายหลังพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2566 มีผลบังคับใช้	
1.1 จัดทำแผนการแก้ไขปัญหานี้สินของลูกหนี้แต่ละกลุ่ม 1.2 สื่อสาร สร้างความรู้ความเข้าใจในประเด็นสำคัญจากการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย 1.3 กำหนดมาตรการจูงใจ (Incentives) สำหรับลูกหนี้ กยศ. ที่มีประวัติการชำระหนี้ดี เพื่อให้ยังคงชำระหนี้ตามกำหนดเวลา	- กยศ.
2. การไกล่เกลี่ยและการปรับโครงสร้างหนี้ เน้นการช่วยเหลือประชาชนให้สามารถเข้าถึงกลไกการไกล่เกลี่ยและปรับโครงสร้างหนี้ในวงกว้าง	
2.1 เร่งสื่อสารช่องทางการไกล่เกลี่ยและปรับโครงสร้างหนี้ โดยอาศัยกลไกภายใต้ ยธ.	- ยธ.
2.2 ใช้กลไกในระดับพื้นที่เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างหนี้และการไกล่เกลี่ยหนี้ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ	- ธปท. - สศค.

การปรับโครงสร้างหนี้ วิธีการ และประโยชน์ รวมทั้งช่องทางที่ประชาชนสามารถขอความช่วยเหลือได้	- กระทรวงมหาดไทย (มท.)
2.3 ส่งเสริมการใช้กลไกในระดับพื้นที่ อาทิ ศูนย์ดำรงธรรมและอำเภอเป็นจุดให้คำแนะนำและประสานส่งต่อลูกหนี้ที่ประสบปัญหาหนี้สินให้เข้าถึงกลไกการปรับโครงสร้างหนี้	- มท.
3. การปรับปรุงอัตราดอกเบี้ยและการกำกับดูแลสถาบันการเงิน เน้นการสนับสนุนให้สหกรณ์เป็นกลไกช่วยเหลือการเข้าถึงบริการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบ	
3.1 กำหนดแนวทางเพื่อกำกับดูแลให้สหกรณ์มีความโปร่งใสและมีความรับผิดชอบ ดังนี้ 1) ปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการขยายผลการนำแนวทางสหกรณ์ต้นแบบไปใช้กับสหกรณ์อื่น ๆ กำหนดอัตราจัดสรรเงินปันผลของสหกรณ์ให้เหมาะสมกับบริบท และการนำข้อมูลสมาชิกของสหกรณ์เข้าสู่ระบบฐานข้อมูลบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด 2) กำหนดแนวทางและมาตรการในการกำกับสหกรณ์ออมทรัพย์ และเครดิตยูเนียนผ่านกลไกการประชุมคณะกรรมการที่ปรึกษากำกับการดูแลสหกรณ์ออมทรัพย์และสหกรณ์ตามมาตรา 89/4 ของพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	- กรมส่งเสริมสหกรณ์
3.2 ปรับปรุงแนวทางการคำนวณดอกเบี้ยช่วงพักชำระหนี้ที่เป็นธรรมและไม่สร้างภาระแก่ประชาชนผู้ประสบปัญหาเกินสมควร	- ธปท.
4. การเข้าซื้อรถยนต์ เน้นการขยายขอบเขตความคุ้มครองผู้เช่าซื้อรถยนต์เพื่อการพาณิชย์ และการเพิ่มทางเลือกอื่น ๆ เพื่อให้สามารถเข้าถึงสินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมโดยมีหลักประกันที่ชัดเจน	
4.1 วางแนวทางการปรับกระบวนการทำงานเพื่อรองรับร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดให้การประกอบธุรกิจทางการเงินบางประเภทอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 พ.ศ. มีผลบังคับใช้	- ธปท. - กค. - สคบ.
4.2 ร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาสำหรับผู้เช่าซื้อรถยนต์ที่ใช้รถยนต์เพื่อการประกอบธุรกิจ	- สคบ. - กค. - กรมคุ้มครองสิทธิฯ
4.3 ศึกษาความเป็นไปได้ถึงแนวทางการออกแบบวิธีการผ่อนรถยนต์ที่มีอัตราดอกเบี้ยถูกกว่าสินเชื่อเช่าซื้อ เพื่อให้เกิดการแข่งขันในตลาดเช่าซื้อรถยนต์	- ธปท. - สศค. - ยธ.
4.4 เร่งขับเคลื่อนการจดทะเบียนหลักประกันทางธุรกิจตามพระราชบัญญัติหลักประกันทางธุรกิจ พ.ศ. 2558 และพิจารณาทรัพย์สินอื่น ๆ สำหรับหลักประกันทางธุรกิจในระยะต่อไป	- สำนักงาน ก.พ.ร. - ธปท. - สศค. - กระทรวงคมนาคม - กรมพัฒนาธุรกิจการค้า
5. การแก้ไขหนี้สินข้าราชการ เน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการ การสร้างระบบสินเชื่อสวัสดิการที่เป็นประโยชน์แก่ข้าราชการ และขยายกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ครอบคลุมข้าราชการในวงกว้าง	
5.1 ควรปรับปรุงเกณฑ์การให้สินเชื่อที่เคร่งครัดและกำหนดให้ข้าราชการที่เป็นลูกหนี้ต้องมีเงินเดือนคงเหลือสุทธิไม่น้อยกว่าร้อยละ 30	- ธปท. - กรมส่งเสริมสหกรณ์
5.2 กำหนดแนวทางปรับปรุงลำดับการตัดชำระหนี้สำหรับสินเชื่อสวัสดิการหักเงินเดือนให้เป็นธรรมยิ่งขึ้น	- ธปท. - กค. - กรมส่งเสริมสหกรณ์
5.3 กำกับดูแลธนาคารกรุงไทยให้ปรับปรุงแนวทางในการจัดเก็บหนี้สินโดยควรถูกนำมาคำนวณกับเจ้าหนี้รายอื่น ๆ ในยอดร้อยละ 70 ของรายได้สุทธิ	- กค.

5.4 ทบทวนหลักเกณฑ์เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกสามารถกู้ยืมเงินข้ามจังหวัด เพื่อส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ในการหาสินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรมที่สุด รวมทั้งลดเงื่อนไขที่ไม่จำเป็นในการเข้าถึงสินเชื่อ	- กรมส่งเสริมสหกรณ์
5.5 เร่งเจรจาต่อรองกับเจ้าหนี้สหกรณ์และสถาบันการเงินเกี่ยวกับการให้สินเชื่ออย่างมีความรับผิดชอบและเป็นธรรม (Responsible and Fair Lending) สอดคล้องกับสินเชื่อที่เหมาะสมกับศักยภาพเงินเดือนของข้าราชการ	- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
5.6 เร่งนำแนวทางการใช้กลไกสหกรณ์ต้นแบบเพื่อขยายผลให้ครอบคลุมสหกรณ์อื่น ๆ ทั่วทั้งประเทศและจัดทำแผนการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูที่ถูกฟ้องดำเนินคดี	- ศธ.
5.7 เร่งกำกับให้สำนักงานเขตการศึกษา ซึ่งยังไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการหักเงินเดือนและบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการภายในส่วนราชการและสหกรณ์ พ.ศ. 2551 ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบดังกล่าว เพื่อให้ข้าราชการครูมีรายได้คงเหลือสุทธิเพียงพอต่อการดำรงชีพ	- ศธ.
5.8 กำหนดให้ทักษะทางการเงินเป็นทักษะพื้นฐานที่ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องได้รับการพัฒนา	- สำนักงาน ก.พ.
6. การช่วยเหลือประชาชนให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นธรรม เน้นการขยายขอบเขตและมาตรการ เพื่อช่วยเหลือประชาชนและผู้ประกอบการรายย่อย	
6.1 พิจารณารูปแบบการจัดทำข้อมูลเครดิต (Credit Scoring) หรือข้อมูลทางเลือกอื่น ๆ ที่สะท้อนพฤติกรรมทางการเงิน	- ธปท. - สศค.
6.2 จัดทำแผนให้มีแหล่งทุนเพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ที่มีหนี้เสีย (Non-performing Loan : NPL) ที่ยังมีศักยภาพที่จะดำเนินธุรกิจได้	- ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย
7. การแก้ไขข้อกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เน้นการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาหนี้สิน และลดภาระและต้นทุนในการดำเนินคดีที่จะเกิดขึ้นต่อกระบวนการยุติธรรม	
7.1 เร่งดำเนินการจัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางธุรกิจและการเงินเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ประสบปัญหาหนี้สินโดยเร็ว	- สำนักงานศาลยุติธรรม
7.2 พิจารณาวางแนวทางการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 ในกรณีเรื่องความรับผิดชอบของผู้ค้าประกัน	- ยธ. - สคบ.
7.3 ควรพิจารณาการกำหนดค่าธรรมเนียมการฟ้องคดีในชั้นศาลและชั้นบังคับคดี ที่จะจูงใจให้เกิดการไกล่เกลี่ยแทนการดำเนินคดี	- สำนักงานศาลยุติธรรม - กรมบังคับคดี
